

Eco-responsibility

Voortgang van het duurzaamheidsbeleid 2014

Eco-responsibility

Voortgang van het duurzaamheidsbeleid 2014

Voorwoord

3

1. Duurzame producent

4

2. Duurzaam bouwen

6

3. Duurzaam groevebeheer en biodiversiteit

9

4. Sluiten van kringlopen

10

5. Duurzame werkgever en veiligheid

12

6. Verantwoordelijkheid en maatschappij

14

Copyright © November 2014
HeidelbergCement Benelux

Fotografie: copyrights ENCI, Mebin
Papier: gedrukt op milieuvriendelijk papier

ECO-RESPONSIBILITY UPDATE

Voor HeidelbergCement Benelux, producent van bouwmaterialen, staat het Eco-responsibility beleid voor het opnemen van een geïntegreerde verantwoordelijkheid op maatschappelijk, ecologisch en economisch vlak. De volgende pagina's bieden een overzicht van de recente activiteiten en prestaties binnen het kader van dit duurzaamheidsbeleid. Gezondheid en veiligheid, de bevordering van biodiversiteit

in onze groeven, het gebruik van reststoffen als energiebron, de bescherming van het klimaat en de vermindering van onze impact op het milieu komen hierbij aan bod. Dankzij eco-verantwoord ondernemen leveren onze bedrijven bouwmaterialen en diensten die bijdragen tot het welzijn van onze maatschappij en van ons milieu. Ook hierover verneemt u meer in deze publicatie.

EÉN GROEP, DRIE ACTIVITEITEN

In Nederland is HeidelbergCement Benelux actief via de bedrijven ENCI, Mebin en Sagrex. Deze bedrijven produceren cement, betonmortel en granulaten. HeidelbergCement is de wereldleider in toeslagstoffen en een grote speler op het gebied van beton en cement. Actief in 40 landen, telt de groep ongeveer 52.000 medewerkers verdeeld over zo'n 2.500 productielocaties. In 2013 realiseerde HeidelbergCement een geconsolideerde omzet van 14 miljard euro.

produceert en verkoopt een uitgebreid assortiment cementsoorten voor de bouw, openbare werken en civiele bouwkunde. www.enci.nl

beschikt over 27 betoncentrales verspreid over heel Nederland en verkoopt, produceert en levert betonmortel. www.mebin.nl

Sagrex is producent en leverancier van granulaten op de Nederlandse, Belgische, Franse en Duitse markten. www.sagrex.nl

DUURZAME PRODUCENT MILIEU EN KLIMAAT RESPECTEREN

De ENCI-cementen worden geproduceerd met een minimale milieuvoetafdruk dankzij de innovatieve processen en het slimme gebruik van grond- en brandstoffen. Dit maakt het mogelijk om met al deze cementen milieuverantwoord en duurzaam te bouwen.

Evolutie van alternatieve brand- en grondstoffen

Om het gebruik van niet-hernieuwbare fossiele brandstoffen te reduceren, zet ENCI bij het productieproces fors in op alternatieve grondstoffen en vervangende brandstoffen.

Gaëtan de Maere, Manager Milieu en Kwaliteitsystemen HeidelbergCement Benelux: "De Europese autoriteit vergelijkt alle cementproductievestigingen in Europa en bepaalt aan de hand daarvan de emissiewaarden en doelstellingen voor alternatieve brandstoffen. Ook wij hebben duidelijke doelen geformuleerd. Uiteraard wordt er streng op toegezien dat er geen bijkomende emissies of invloed op de kwaliteit van het eindproduct ontstaan."

Restproducten uit andere industrieën zijn vaak ideale alternatieve brandstoffen. ENCI maakt in haar klinkeroven gebruik van ZA-olie, fluff (plastic en papierafval), rioolzuiveringslib, diermeel, glycolen en andere alternatieve brandstoffen om de benodigde vlamtemperatuur van 2000°C te bereiken. Als alternatieve brandstof geeft ENCI de voorkeur aan klimaatneutrale biomassa, zoals diermeel en slib. Zij zorgen voor een aanzienlijk lagere CO₂-uitstoot per ton cement.

In de ovenprocessen van ENCI vormen de primaire (fossiele) brandstoffen inmiddels minder dan 20% van het brandstofpakket. Voordat de brandstoffen worden ingezet in het proces doorlopen ze een aantal strenge aanvaardings- en gecertificeerde controleprocedures waarbij getoetst wordt of ze voldoen aan een aantal criteria die opgenomen zijn in het bestek zoals gehalten aan kwik, zwavel, chloor.

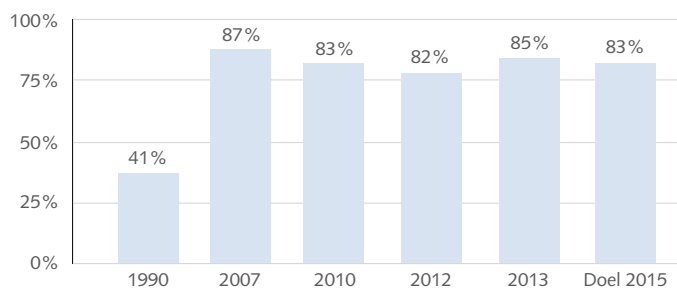
Ook op het vlak van grondstoffen gebruikt ENCI zo veel mogelijk alternatieven. Zo worden de bijproducten van andere sectoren als vervangende grondstoffen in onze productieprocessen gebruikt: vliegias (afkomstig uit de elektrische centrales) en hoogovenslak (uit de staalindustrie).

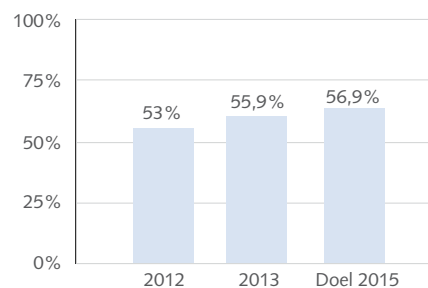
De productmix van ENCI kende een duidelijke evolutie. Inmiddels is HeidelbergCement zowel in Nederland als in België koploper in het gebruik van zogenaamde 'samengestelde cementen' waarbij veel minder klinker, maar meer vliegias en/of slak verwerkt wordt. In het hoogovencement CEM III/B is het klinkergehalte ca. 35% en 95% in portlandcement CEM I.

ENCI : inzet alternatieve brandstoffen (%)

Klinkerfactor in cement

GROENERE TRUCKMIXERS

In Rotterdam en omstreken zet Mebin een groene aardgas truckmixer in. Deze vijfassige MAN 10*4 truckmixer is uitgerust met een installatie die het mogelijk maakt om te rijden op diesel met bijmenging van 30% groen aardgas. Het groene aardgas is 100% CO₂ neutraal geproduceerd. Op deze manier wordt een besparing gerealiseerd van 30% CO₂-uitstoot op het transport van betonmortel.

Mebin is in 2014 ook gestart met het inzetten van een nieuwe hybride truckmixer, uitgerust met een elektrisch aangedreven PTO (Power TakeOff). Dit is een unit achter de bestuurderscabine die elektrisch de mixer ronddraait. De ketel draait dus volledig op batterijen die door de mixer worden geladen tijdens het rijden. Bij het laden en lossen van de mixer staat de verbrandingsmotor uit, waardoor het zowel op de centrale als op de bouwplaats stil is en er geen uitlaatgassen worden voortgebracht.

DUURZAAM BOUWEN CO₂-VOETAFDRUK ENCI, MEBIN EN SAGREX

Bij de drie bedrijven van HeidelbergCement in Nederland – ENCI, Mebin en Sagrex – wordt sinds enkele jaren de CO₂-voetafdruk openbaar gepubliceerd. Hoewel dit niet verplicht is, is het wel een troef voor bedrijven om zich strategisch te positioneren bij publieke aanbestedingen.

Leo Dekker, Manager Technology & Sustainability: "De CO₂-voetafdruk wordt jaarlijks bepaald volgens een internationaal vastgelegd protocol. Belangrijke redenen om dit te doen zijn het verkrijgen van inzicht en verbeteren van onze eigen CO₂-voetafdruk, maar ook omdat onze klanten de gegevens nodig hebben in het kader van de CO₂-prestatieladder." In 2012 is Mebin overgestapt op het gebruik van Groene Stroom. Hiermee is het aandeel CO₂ in de energievoorziening (gas/elektriciteit, scope 2) met 50% gereduceerd.

Hoe hoger aannemers weten te scoren op deze prestatieladder, hoe beter hun positie bij openbare aanbestedingen waar duurzaamheid een selectiecriteria is. Dit voordeel kan oplopen tot 10% van de aanbestedingssom op het hoogste niveau, niveau 5. Om dit te kunnen doen, moeten alle A-leveranciers een rapportage aanleveren van hun CO₂ emissies. Omdat ENCI, Mebin en Sagrex vaak A-leveranciers zijn, zijn we verplicht om deze informatie aan te leveren. De voetafdruk is opgenomen in de nationale CO₂-database www.duurzameleverancier.nl.

Mebin gaat nog een stapje verder en is drager van het Beton Bewust Keurmerk van de branche-organisatie VOB, de Vereniging van Ondernemers van Betonmortelfabrikanten in Nederland. Mebin wordt hiervoor jaarlijks geauditeerd door een externe certificerende organisatie (KIWA BMC).

De verificatie van de CO₂-gegevens van 2013 en de branchemeetlat 2014-2015 zijn inmiddels succesvol afgerond. Hierbij zijn de volgende aspecten beoordeeld volgens de Beton Bewust Branchemeetlat 2014-2015:

- Integriteit en transparantie
- Arbeidsveiligheid, werkomstandigheden en kennisniveau
- Kwaliteit en betrouwbaarheid van het product
- Klantgerichtheid
- Duurzaamheid (CO₂-voetafdruk scope 1, 2 en 3)
- Verantwoorde herkomst van grondstoffen

PARTNERING EN DUURZAME AANPAK VAN GROTE WERKEN

Voor een meer duurzame keten is integratie nodig. Daarom is het belangrijk dat wij als leverancier al vanaf de initiatiefase betrokken zijn bij projecten. Dit heeft al vaak geleid tot efficiëntie- en opbrengstverbeteringen op het vlak van duurzaamheid. ENCI, Mebin en Sagrex streven een duurzame samenwerking met hun klanten na, waarbij partnership, proactief advies en het leveren van toegevoegde waarde essentieel zijn.

Deze duurzame partnerschappen bestaan onder andere uit:

- Advies geven over duurzame oplossingen.
- Een optimale keuze maken in duurzaamheid met behulp van zelf ontwikkelde software.
- Optreden als gesprekspartner bij opdrachtgevers.
- De bouwsnelheid bevorderen.
- Slanker en slimmer bouwen met beton.
- Zoeken naar efficiëntie in de uitvoering.
- Het werk in de uitvoering laten begeleiden door één van onze buitendienstinspecteurs.

PARTNERSHIP MET DE KLANT: MEEDENKEN MET BIA

Bij het zoeken naar duurzame oplossingen wordt nog een stap extra gezet door de klant te ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe innovatieve alternatieven. Zo heeft BIA Beton in samenwerking met ENCI een luchtzuiverende gevelsteen ontwikkeld die op revolutionaire wijze schadelijke stoffen uit de lucht haalt.

Het nieuwe type gevelsteen BIA Clear is op de Bouwbeurs 2013 geïntroduceerd en is daar zeer enthousiast ontvangen. Deze bouwstenen zijn ontwikkeld op basis van TioCem®. Dit cement bevat nanodeeltjes titaanoxide, die zich gedragen als fotokatalysator. Het afbraakproces van NO_x wordt geactiveerd door licht in de vorm van UV-stralen. Daarnaast is de vuilaanhechting van deze gevelstenen aanzienlijk lager, omdat organische en anorganische stoffen zich minder snel vastzetten aan het oppervlak. Dus een schonere lucht én een schonere gevel.

De samenwerking met BIA Beton draaide niet alleen om de uitwisseling van techniek en kennis. Aandacht ging ook naar

het vermarkten en de massaproductie van BIA Clear. Een innovatie kan namelijk alleen écht bijdragen aan een beter milieu als deze geschikt is voor de massa. BIA Clear is dan ook exact hetzelfde toe te passen als standaard gevelstenen en hiermee is er nog een stap gezet in de richting van een schone en zuivere leefomgeving.

In Rotterdam wordt er gewerkt aan de "Straat van de toekomst". Dit is een test- en showroom voor duurzame inrichting van het openbare gebied en aangrenzende gebouwen. Er werd niet snel een link gelegd tussen gezondheid, duurzaamheid en gevelstenen. Dankzij BIA Clear is hierin verandering gekomen.

CASE STORY A2

Een project waar deze partnering sterk is doorgevoerd, is het project van de A2 bij Maastricht. De Nederlandse HeidelbergCement-bedrijven bouwen hier mee aan de eerste 2x2 tunnel van Europa. Deze tunnel bestaat uit twee lagen met beide twee maal twee rijbanen en hoort bij de nieuwe (onder)doorgang van Maastricht. Voor dit project is 285.000 m³ betonmortel nodig en nog eens 35.000 m³ extra voor alle kunstwerken, zoals bruggen en viaducten. Wanneer dit in december 2016 afgerond is, zullen er ook nog eens 1.080 woningen en 30.000 m² commerciële ruimte bovenop de tunnel worden gebouwd.

Voor dit immense project heeft HeidelbergCement samen met de klant, Avenue2, een geïntegreerd plan opgesteld om de impact op het milieu zo veel mogelijk te beperken. Hierbij zijn ENCI, Sagrex en Mebin namens HeidelbergCement en Europomp samen verantwoordelijk voor het optimaal leveren en storten van de benodigde betonmortel en aanverwante diensten. Dit plan bestaat uit de volgende onderdelen:

- De grond die vrijkomt bij het graven van het gat voor de tunnel wordt o.a. veredeld tot zand en grind voor de benodigde betonmortel.
- Een deel van de afgegraven gronden wordt aangewend voor transformatie van de ENCI groeven.
- Toeslagstoffen worden op slechts 2 km afstand gewonnen in het Grensmaas project en per schip vervoerd naar de fabriek. Korte transportlijnen zorgen voor minimale CO₂-emissies.
- Mede door de verhoogde capaciteitsvraag voor de tweede bouwstroom is er besloten om op de betonmortelfabriek te Maastricht een extra tijdelijke centrale te plaatsen.
- De restanten van de betonmortel worden verzameld in het depot van Born. Elk half jaar wordt hier betongranulaat van gemaakt die wordt ingezet voor andere projecten van HeidelbergCement Benelux.

MRPI: METEN IS WETEN

Het is duidelijk dat het kwantificeren van de milieueffecten van bouwmaterialen steeds belangrijker wordt, en dat is een evolutie die wij alleen maar kunnen toejuichen. Door transparant over de milieuprestatie van bouwmaterialen te communiceren, kunnen ontwerpers daar in de ontwerpfase rekening mee houden bij de bepaling van de materiaalkeuze. ENCI heeft voor haar acht meest verkochte cementsoorten deze effecten laten bepalen aan de hand van de MRPI/EPD-methodiek (conform EN 15804) die gebruik maakt van de LCA-aanpak. Tien jaar geleden zijn we al gestart met een MPRI-verklaring (Milieu Relevante Product Informatie), een informatieblad met kwantitatieve gegevens over de milieu-impact van onze producten gedurende hun volledige levenscyclus. Per kg product wordt een aantal milieueffecten gekwantificeerd, bijvoorbeeld de mate van verzuring van het milieu, aanwezigheid van toxische stoffen en emissies van CO₂ en ook smogvorming, vermisting en toxiciteit. De MRPI-informatie wordt geverifieerd door een onafhankelijke derde partij.

GREEN DEAL: BETROKKENHEID IN DUURZAAMHEIDSVORUITGANG

Sinds 2011 werken ENCI, Mebin en Sagrex intensief aan de Green Deal 'Verduurzamen van de betonketen'. Dit project van MVO Netwerk Beton heeft de doelstelling om in 2050 een 100% duurzame betonketen te bereiken. Hiervoor werken 22 koploperbedrijven, 7 brancheorganisaties en de overheid samen. Deelname aan dit initiatief is voor ons van groot belang en wij stimuleren dan ook al onze ketenpartners om zich aan te sluiten.

Op de nationale Betondag 2012 werd "Concreeet 1.0" ondertekend. Hierin staan 10 afspraken om de betonketen op korte termijn te verduurzamen. "Wij voldoen al aan veel van deze afspraken", zegt Leo Dekker. "Bijvoorbeeld het maximaal gebruiken van gerecyclede materialen. Onze doelstelling is om in 2014 75.000 ton gerecycled beton te gebruiken. Deze doelstelling zal elk jaar opgehoogd worden om het hergebruik verder te bevorderen. Ook adviseren wij onze afnemers om zo veel mogelijk klinkerarme alternatieven te gebruiken. In 90% van onze afzet worden al klinkerarme cementen toegepast. Dit is voor een belangrijk deel hoogovencement (CEM III/B). Dit cement bevat zo'n 70% hoogovenslak, een restproduct van de staalindustrie."

De betonketen zorgt wereldwijd voor 5% van de totale door mensen veroorzaakte CO₂-uitstoot. Voor de start van het Green Deal project, was dit deel al slechts 1% in Nederland en ons land is dan ook wereldwijd koploper als het gaat om een duurzame betonketen.

Naar aanleiding van "Concreeet 1.0" hebben wij intensief meegewerkt aan diverse werkgroepen om in 2020 de CO₂-emissie nog verder te verlagen. Vervolgens heeft CE Delft, een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau, een studie uitgevoerd waarin de zestien beste verduurzamingsopties van deze werkgroepen werden onderzocht, alsook de kosten/baten en het CO₂ reductiepotentieel van de voorgestelde milieumaatregelen.

Mede op basis van dit onderzoek worden de verdere plannen besproken met de CEO's van de deelnemende bedrijven en vertegenwoordigers van de overheid. Het zal gaan over concrete stappen om de kortetermijndoelstellingen van 2020 te behalen. Onze belangrijkste rol ligt dan ook bij het adviseren van de overheid en samenwerken met de ketenpartners.

ENCI, Mebin en Sagrex laten ook zien dat ze in de praktijk werken aan verbeteringen. Er wordt onder andere geëxperimenteerd met geopolymeren, een nieuw type beton waarvan het bindmiddel geen klinker bevat. Hiervoor zijn in Nederland verschillende pilots gestart in samenwerking met klanten in de prefab en de betonmortel. Deze praktische toepassingen laten zien dat er een duidelijke versnelling is in de verduurzamingen van de betonketen dankzij Green Deal.

DUURZAAM GROEVEBEHEER EN BIODIVERSITEIT TRENDSETTER IN GROEVEBIODIVERSITEIT

Bij ENCI Maastricht wordt er sinds 2010 gewerkt aan de transformatie van de commerciële winning in de groeve naar een duurzaam natuurgebied. Hierdoor ontstaan er in een gebied van 135 hectare natuurlijke biotopen waarin vele, soms zeldzame, planten en dieren hun intrek zullen vinden. Door de nauwe samenwerking met verschillende partners, waaronder Natuurmonumenten, kan ENCI in een vroeg stadium anticiperen op de functie van de groeve en zorgen dat de natuur en biodiversiteit worden ontwikkeld.

Sinds de implementatie zijn er al veel vorderingen geboekt. Enkele voorbeelden zijn het uitzichtplatform op D'n Observant, de nieuwe 40 meter lange mergelgang die de ENCI-groeve verbindt met Groeve De Scharck en de mooie vogelkijkplek boven de Oehoevallei.

Het "Plan van Transformatie" vraagt echter aanvullende maatregelen om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Zo zal het tijdelijke silexdepot gewijzigd worden in een zuid-gerichte flauwe helling bedekt met een laag kalksteen, wat ideale omstandigheden creëert voor kalkgraslanden. Door de grote mate van biodiversiteit in de gehele groeve heeft zich op dit tijdelijke silexdepot binnen enkele jaren beschermde flora en fauna kunnen ontwikkelen. Nu al aanwezig zijn: de hazelworm, alpenwatersalamander, rugstreeppad, vroedmeesterpad, bruin dikkopje (vlinder), klaverblauwtje, das, stijf hardgras, wilde marjolein en vleeskleurige orchis. Om negatieve effecten van de transformatie naar kalkgrasland voor deze dieren en planten te minimaliseren, is er een mitigatieplan opgesteld. Op basis hiervan hebben we in het kader van de Flora en Faunawet begin 2014 een ontheffing verkregen. Een belangrijk onderdeel van dit plan is het amfibie- en reptielenscherm dat al in september 2013 in de groeve is geplaatst. Alle reptielen werden vervolgens door ecologen verplaatst naar één zijde van het scherm, zodat ze daar veilig kunnen leven.

François Michel, Environment and Quality Systems Coordinator: "Ik kan me voorstellen dat hierbij nu de vraag rijst waarom dit gebied met zoveel biodiversiteit nog aangepast moet worden? In de huidige situatie heeft het gebied een relatief steile helling zodat het moeilijk te onderhouden is en daardoor langzamerhand verandert in een bosgebied. Dit betekent dat het gebied daarna niet meer geschikt is als habitat. Ondanks de soms schrale aanblik zijn kalkgraslanden zeer soortenrijke gemeenschappen. Door de voorgenomen ingreep wordt een flauwe helling gecreëerd met een goed te beheren kalkgrasland."

De aanleg van de kalkgraslanden is enigszins vertraagd door de ontdekking van een broedende Oehoe aan de noordzijde. In juli 2014 hebben alle vier Oehoe-jongen het nest verlaten, zodat de beoogde transformatie pas vanaf september kon uitgevoerd kan worden. In de toekomst zullen overigens meer vogels worden aangetrokken door dit biotoop.

Naast nieuwe beschermde diersoorten is er in september 2012 ook een andere belangrijke vondst gedaan. Een groevemachinist van ENCI heeft toen Carlo ontdekt, een 13 meter lange Mosasaurus, die 68 miljoen jaar geleden leefde in een ondiepe zee waar nu Maastricht ligt. Het fossiel is overgedragen aan het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

QUARRY LIFE AWARD

Via de Quarry Life Award bevordert HeidelbergCement in meer dan 1.000 groeven over de hele wereld de lokale flora en fauna. Deze internationale competitie focust op de unieke mogelijkheid een echte ecologische en educatieve meerwaarde aan een ontginningsgebied en de verdere bescherming en bevordering van de biodiversiteit. Onderzoekers, studenten en geïnteresseerden kunnen een project indienen rond biodiversiteit in brede zin. Bijvoorbeeld de bevordering van de biodiversiteit bij de rehabilitatie van steengroeven (natuurbescherming, bosbouw, landbouw, recreatie, woongebieden...), bij sociale activiteiten rond mijnbouw en biodiversiteit (evenementen, natuurpaden, samenwerking met scholen, ngo's, universiteiten), enzovoort. In 2014 zijn de sites van ENCI Maastricht, Loën en Tiendeberg (CBR Lixhe), Sagrex Quenast en Sagrex Beez ter beschikking gesteld.

4.

SLUITEN VAN KRINGLOPEN

STERKE START VOOR ECOCRETE® DUURZAME BETONMORTELM

Ecocrete® werd in 2012 geïntroduceerd en is sindsdien een zeer succesvol product. Door het gerecyclede beton in Ecocrete® is er immers minder druk op kostbare primaire grondstoffen. Ook zal er bij de sloop van betonnen bouwwerken minder restafval ontstaan, wat bijdraagt tot het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Door gebruik te maken van Ecocrete® zullen afnemers eerder in aanmerking komen voor een opdracht. De CO₂-voetafdruk is beduidend lager dan bij betonmortel met primaire grondstoffen. Dit bereikt Mebin door de secundaire grondstoffen te betrekken van lokale brekerijen (Urban Mining) en te adviseren bij het slopen. De totale Milieu Kosten Indicatie (MKI) gaat bij het gebruik van Ecocrete® omlaag.

Met het product Ecocrete® wordt een behoefte in de markt voorzien, doordat enerzijds veel aannemers het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen hoog in het vaandel voeren en anderzijds een groen imago willen uitstralen. Ook de overheid speelt een belangrijke rol door

o.a. Ecocrete® hoog te waarderen bij opdrachten met een EMVI score. In de private sector speelt bijvoorbeeld BREEAM een belangrijke rol en door het toepassen van Ecocrete® kan er een hogere score bereikt worden.

FIETSEN OP 100% GERECYCLED BETON

Samen met Bork Recycling en BAM Betonwegen heeft Mebin gewerkt aan een nieuw fietspad tussen Beilen en Hoogeveen. Dit groene fietspad is 8,7 kilometer lang en kenmerkt zich door de verantwoordelijke en duurzame aanpak. Het oude fietspad werd ter plekke gesloopt en gebroken.

In Noord-Brabant is er in 2013 ook een fietspad gerealiseerd door gebruik te maken van 100% gerecycled beton. Dit project wordt gebruikt als testcase. Door diverse fietspaden meerdere jaren te monitoren tijdens het strooien tegen de vorst, wordt getest of Ecocrete® geschikt is voor de wegenbouw. Als de uitslag, die in 2015 wordt verwacht, positief is, zullen wij nog meer kunnen bijdragen aan het recyclen en upcyclen van oude betonnen bouwwerken.

DUURZAME WERKGEVER EN VEILIGHEID PROJECT MOVE

Na 35 jaar is het Cementrum in 's-Hertogenbosch te groot geworden om als efficiënt hoofdkantoor voor ENCI, Mebin en Sagrex te kunnen dienen. Ernest Schmitz, Technisch Coördinator: "Door de transformatie naar het Flexibel Werken in het nieuwe hoofdgebouw kan er nu veel efficiënter worden gewerkt met maar 75% van de werkplekken."

Het Flexibel Werken heeft een grote impact op de dagelijkse bezigheden voor alle medewerkers. Ernest Schmitz gaat verder: "De verzuiling neemt af, waardoor iedere werknemer meer diverse taken moet vervullen en er meer samenwerking en betere communicatie mogelijk zijn. Onze medewerkers krijgen hierdoor meer vrijheid en verantwoordelijkheid." Om dit mogelijk te maken zijn er veel aanpassingen geweest in de indeling van het gebouw en de beschikbare technologie:

- Met Citrix eender waar op het werk of zelfs thuis inloggen op de persoonlijke digitale ruimte.
- Apparatuur op afstand gebruiken met Follow-me-printing en Secure Scanning.
- Via Outlook, een bijbehorende app en de beschikbare iPads reserveren van vergaderruimtes.
- Nieuwe werkplekken, waaronder 'stille ruimte', werkcafé, bibliotheken en lunchruimtes.

Ernest Schmitz concludeert: "Niemand heeft een eigen vaste werkplek. We hadden van te voren dan ook wel weerstand verwacht van de werknemers die hier erg gewend aan waren geraakt. De reacties vallen heel erg mee. Deze zijn vrijwel uitsluitend positief en er is weinig weerstand. Iedereen heeft een persoonlijke locker, zodat ze elke dag toch hun eigen spullen kunnen gebruiken."

MOBILITY

Duurzaamheid spreidt zich uit over alle onderdelen van een onderneming. Daarom past Heidelberg ook haar arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid zo veel mogelijk aan om hieraan bij te kunnen dragen. Dit uit zich met name in vervoer en de reductie van de CO₂-uitstoot, door de werknemers te stimuleren via de volgende aanpassingen in het beleid:

- Zo veel mogelijk carpoolen tijdens verplaatsingen tussen de vestigingen.
- Meer conference calling, minder reizen. In het nieuwe hoofdkantoor in 's-Hertogenbosch werd hiervoor een hypermodern telefoonsysteem geïnstalleerd.
- Stimuleren van kleinere en zuinigere leasewagens via nieuwe teruggavenregeling.
- Stimuleren van openbaar vervoer of verhuis via nieuwe reiskostenvergoeding.
- Nieuw beleid om thuis- en afstandswerk uit te breiden.

NAAR NUL ONGEVALLEN: 'KWESTIE VAN DE JUISTE INSTELLING'

De beste garantie op een veilige en gezonde werkomgeving is de 'mindset' of mentaliteit van alle betrokkenen om een veiligheidsreflex aan te kweken. Zich bewust zijn van mogelijke gevaren, het melden van onveilige situaties en kennisdeling - over alle business lines heen - zijn de voorwaarden daarvoor. HeidelbergCement Benelux richtte in 2013 een apart team op, met precies dat doel: veiligheid implementeren in het DNA van de entiteit.

De nieuwe Health & Safety afdeling belichaamt de ommekeer in het veiligheidsdenken van de groep. Aan het hoofd van dat 5-koppige team staat sinds mei 2013 Despina Efentzoglou. "Onder impuls van General Manager André Jacquemart werd voor het eerst een echte visie, een filosofie opgesteld die over alle bedrijven van de groep heen zal gelden. Er werd gekozen voor een onafhankelijk departement om de verschillen tussen regio's en bedrijven te overbruggen en een gemeenschappelijk draagvlak te creëren."

Go for zero

In 2013 bereikte HeidelbergCement Benelux haar laagste frequentiegraad ongevallen tot nu toe. Despina Efentzoglou: "Het gaat erom dat we zowel de risico's, fouten als de 'best practices' te delen in plaats van op eilandjes te werken." Zo'n cultuuromslag vraagt inspanningen van iedereen. Er zijn altijd wel redenen om de productie even te laten voorgaan op veiligheid. Dat is menselijk en begrijpelijk, maar om van veiligheid een échte prioriteit te maken, werd een business plan opgesteld om dat streven vast te leggen in procedures en structuren:

- De database Qualios, waarin alle incidenten en hun basisoorzaken worden bijgehouden en gedeeld. Een daaraan gekoppeld systeem van Safety Alerts waarschuwt over afdelingsgrenzen heen voor mogelijke gevaren in dagelijkse situaties.
- Verplichte veiligheids gesprekken tussen alle operationele managers en andere medewerkers, minstens twee maal per jaar. Niet met de bedoeling te confronteren, maar om bewustzijn te verhogen, leadership te tonen en potentiële gevaren te identificeren.

- Communicatie: in de 'Safety News' worden onze gouden regels continu onder de aandacht gebracht en synergieën opgebouwd tussen business lines.
- Om de twee maanden wordt één van de 5 hoofdpijlers van het veiligheidsbeleid in een module belicht (basisveiligheid, besloten ruimtes, hijsen en mechanische behandeling, op hoogte werken en 'energie en afzondering'). Deze kunnen via e-learning op de eigen pc of in de bekende toolboxmeetings bijgewoond worden.
- Elke operationeel manager en supervisor ontvangt verplichte veiligheidsopleiding.
- 20% van de ongevallen gebeurt in het verkeer. Tijdens de veiligheidsweek nemen we samen met externe experts de veiligheid van zowel het verkeer op de sites als op de weg onder loep.

Kentallen veiligheid HeidelbergCement Benelux : frequentiegraad (*)

	2009	2010	2011	2012	2013	YTD Sept '14
Cement B	13	9	8	9	7	11
Cement NL	4	4	6	4	5	7
Beton B	27	18	17	15	13	7
Beton NL	4	4	8	11	14	10
AGG	-	30	15	19	11	10
TOTAAL	13	12	11	11	10	9

(*) aantal ongevallen per miljoen arbeidsuren.

VEILIGERE BETONMIXERS

Mebin verhoogt voortdurend de veiligheid op en rond haar voertuigen.

Volgende kleine verbeteringen hebben meteen grote impact:

- Voor een betere zichtbaarheid op de weg en de bouwplaats, krijgen truckmixers van Mebin aan de achterkant een led-flitslamp
- De cabine wordt voorzien van reflectiestrepen
- Het knelgevaar wordt weggenomen door plaatsen van handvatten aan de bordesladder en de verlenggoot.
- De werkruimte tussen truckmixer en betonpomp wordt vergroot met een kleine verlenggoot, wat de werksituatie een stuk veiliger maakt.

TOP EMPLOYER... AND BEYOND

In 2014 behaalde HeidelbergCement Benelux voor de tweede keer het Top Employer label. Audrey-Ann Toogood, Human Resources Director HeidelbergCement Benelux: "We scoren dus prima op het vlak van HR-procedures, introductie van nieuwkomers, training en opleiding, arbeidsvoorwaarden, sociaal engagement, enzovoort. Allemaal heel belangrijk, maar het zijn de bekende 'objectiveerbare' voorwaarden. Wij durven te stellen dat we nog ambitieuzer zijn."

6.

VERANTWOORDELIJKHEID EN MAATSCHAPPIJ PLAN VAN TRANSFORMATIE ENCI-GEBIED

In 2009 is een Plan van Transformatie voor het ENCI-gebied in Maastricht vastgesteld door vertegenwoordigers van ENCI, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Natuurmonumenten en omwonenden. Dit plan richt zich op de bestemming en inrichting van de groeve, het bedrijventerrein, de overgangszone tussen het bedrijventerrein en de groeve en tot slot de kade.

Economie en natuur

Het plan leidt ertoe dat ENCI Maastricht de commerciële kalksteenwinning uiterlijk in juli 2018 zal beëindigen. De cementklinkeroven verwerkt dan nog gedurende maximaal 2 periodes van 45 aaneengesloten dagen kalksteen die vrijkomt bij de groeveafwerking en sluit uiterlijk op 1 juli 2019.

Vanaf 2010 worden al belangrijke onderdelen van het plan uitgevoerd. "Het is een zeer intensieve samenwerking waarin alle partijen samen hun energie steken in het gebied. We stellen ons open naar elkaar op en hebben oog voor elkaars belangen", aldus Günther Gach, Directeur ENCI Maastricht. "We zijn ons zeer bewust van de brede verantwoordelijkheid die we samen dragen om de transformatie van het ENCI-gebied te realiseren."

Werken aan een nieuwe toekomst voor de kade

Een goede, moderne kade is van essentieel belang voor het ENCI Bedrijvenpark. Na de uitbedrijfname van de oven zal ENCI klinker aanvoeren om er cement van te produceren. Dit vergt andere grondstofstromen die via de kade worden aangevoerd. In 2015 en 2016 zal de ENCI-kade daarom worden verlengd. Verder dienen de bedrijven op het bedrijvenpark gebruik te kunnen maken van een multimodale kade wat heel goed mogelijk blijkt in de huidige stukgoedkade. Daarnaast is de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied nog in overleg met Rijkswaterstaat om bij ENCI een recreatiesteiger te ontwikkelen om het toeristische verkeer richting het ENCI-gebied te bevorderen.

Nieuwe bedrijven en werkgelegenheid

Het bedrijventerrein verandert in een open, multifunctioneel terrein met een grote diversiteit aan bedrijven. Günther Gach, Plant Manager ENCI Maastricht: "Wij willen zo veel mogelijk bedrijven aantrekken die passen in onze duurzame visie. Zij moeten dus actief bezig zijn met het duurzaamheidsaspect. Het bedrijf Inashco, dat een voormalige ovenhal van ENCI huurt, is daarvan een prima voorbeeld. Een diversiteit aan bedrijven op ons bedrijventerrein biedt ook kansen voor nieuwe en vervangende werkgelegenheid. Zo dragen we bij aan de economische ontwikkeling van de omgeving." Op dit moment huren al ruim 30 externe bedrijven bedrijfs- of kantoorruimte. ENCI verandert haar kantoorgebouw dan ook van een single-user gebouw naar een multi-user gebouw. Zo is het nu bijvoorbeeld 24/7 toegankelijk voor huurders. In de loop van 2014 zal er nog worden gewerkt aan de entree en de bewegwijzering. Ook is voor het bedrijventerrein een Beeldkwaliteitplan opgesteld en zijn diverse gebouwen gesloopt die niet passen in de visie van dit plan.

Geleidelijke overgang tussen bedrijventerrein en groeve

De overgangszone tussen het bedrijventerrein en de groeve zal in de toekomst bestaan uit recreatie, horeca en creatieve bedrijvigheid. "De overgangszone bestaat uit een deel van het bedrijventerrein en een deel van de groeve", gaat Günther Gach verder. "Conform plan hebben we een deel

van dit gebied 12 meter dieper uitgegraven. Het heeft nu twee verschillende hoogtes voor een spectaculair uitzicht op de groeve. We gaan dit gebied bouwrijp opleveren en overdragen aan de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied die vervolgens zal zorgen voor de inrichting en ontwikkeling ervan." In 2013 is er ook een informatiecentrum over het Plan van Transformatie ingericht. Dankzij de vele bezoekers zal dit eind 2014 uitgebreid worden.

Unieke natuur met recreatie in de groeve

In nauwe samenwerking met Natuurmonumenten, toekomstig eigenaar van de groeve, vormt ENCI de 135 ha grote groeve om tot een uniek natuurgebied met daarin diverse recreatiemogelijkheden. Wanneer deze ontwikkeling is afgerond, zal dit gebied onder andere bestaan uit een natuurbad, kalkgraslanden, steilwanden, wandelpaden, trappen en uitzichtpunten.

Toegankelijkheid van het ENCI-gebied

Om het ENCI-gebied beter toegankelijk te maken, zijn al een aantal nieuwe verbindingen gerealiseerd. Actueel in 2014/2015 is de bouw van een 40 meter hoge trap met uitzichtplatform om de Sint-Pietersberg met de groeve te verbinden en de historische verbinding tussen Maastricht en Luik te herstellen. Dankzij bijdragen van het Europese Interreg IV-project RESTORE, ENCI, Natuurmonumenten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht en Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend zal dit project in de loop van 2015 gereed zijn.

Günther Gach: "We zien dat de partijen het Plan van Transformatie dat we in 2010 zijn overeengekomen, volgens plan uitvoeren. Commitment is hierin erg belangrijk. Alle partijen moeten dit naar elkaar blijven uitdragen en hun verantwoordelijk blijven nemen. Alleen op die manier kunnen we dit project succesvol voortzetten."

www.enci.nl
www.mebin.nl
www.sagrex.nl

